

1. UVOD

U savremenoj privredi, u razvijenosti financijskog tržišta, vrednosni papiri imaju raznovrsnu ulogu u unutrašnjem i u međunarodnom prometu. Ta se uloga svodi na to da vrednosni papiri služe kao sredstvo plaćanja, sredstvo kredita i sredstvo robnog prometa.

Početakom 90-tih godina u Hrvatskoj je započeo proces pretvorbe i privatizacije gospodarskih subjekata, a s njime i funkcioniranje takvog financijskog sistema koji podrazumeva višestruku primenu vrednosnih papira. Osnovane su prve burze koje su označile početak organiziranog trgovanja vrednosnim papirima i pojavu dugoročnih vrednosnih papira na našoj gospodarskoj sceni.

Vrednosni papiri omogućavaju maksimalnu mobilizaciju slobodnih novčanih sredstava i njihovu brzu cirkulaciju u prometu, jer se mogu lako i bez velikih smetnji prenositi s jedne osobe na drugu, što prvenstveno dolazi do izražaja kod vrednosnih papira koji glase na donositelja, a manje kod onih koji glase na ime.

Zbog svih kvaliteta i osobina koje poseduju i važnosti koju imaju u funkcioniranju gospodarskog sistema kako Hrvatske tako i ostalih zemalja, u ovom maturskom radu želim predstaviti vrednosne papire kao bitan instrument financijskog tržišta, prikazati njihove podele i pojasniti glavna obeležja nekih najbitnijih vrednosnica kao na primer deonice, obveznice, menice ili čeka.

2. OPĆENITO O VREDNOSNIM PAPIRIMA

O tome šta su vrednosni papiri postoje različite teorije i gledanja, nastala u različitim društveno-ekonomskim i političkim sistemima i prostorima.

U poslovnoj praksi pojavio se čitav niz papira u kojima su upisana određena imovinska prava, koja se ostvaruju posredstvom tih papira i poprimaju vanjski materijalni oblik nalik robi.

Heinrich Bruner izrazio je sledeće shvatanje, koje se uglavnom prihvatilo, o vrednosnim papirima: **Vrednosni papir je isprava u kojoj je upisano neko privatno pravo na način da je za ostvarenje tog prava potrebno posedovanje same isprave.**

Prava i obveze, kao verovničko-dužnički odnos, ne mogu se uzimati u posed, ali se u zamenu mogu predati pisani dokazi o postojanju potraživanja i obveza. To dovodi do pismenih isprava posredstvom kojih se izvršavaju određene činidbe, označene u njima. Imatelj pisane isprave ima, zavisno o njenom sadržaju, pravo na nju i prava koja proizlaze iz nje. Pisane izjave dokazuju postojanje prava i simboliziraju egzistenciju potraživanja, odnosno obveze. Prenosom pisane isprave o postojanju prava, odnosno potraživanja, obavlja se istovremeno i prenos potraživanja. Tako nastaje vrednosni papir. Papir sam za sebe ima neznatnu vrednost, ali upisana potraživanja u njemu imaju toliku vrednost koliko je potraživanje koje je u njemu inkorporirano. Skoro bezvredan papir u smislu vrednosti supstance iz koje je napravljen postaje papirom od vrednosti.

Kupac potraživanja kupljenu tražbinu predaje trećoj osobi predajom vrednosnog papira, što omogućava cirkulaciju prava na tržištu.

Vrijednosti (prava) inkorporirane u vrijednosnim papirima mogu biti:;

1. novčane,
2. stvarne,
3. kapitalne.

U kapitalističkoj privredi vrednosni papiri služe kao instrument novčanog prometa i prometa kapitala koji se obavlja na kreditnom tržištu, koje se obično deli na novčano tržište (za kratkoročne kredite) i tržište kapitala (za dugoročne kredite).

Kod vrednosnih papira vrednost može biti dvojaka:

1. nominalna ili naslovna,
2. tečajna.

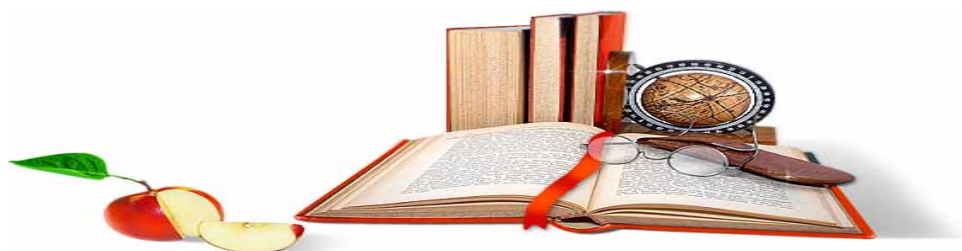
Nominalna ili naslovna vrednost je iznos na koji glasi papir i vidi se iz teksta isprave te kod verovničkih papira čini visinu tražbina, a kod papira učešća visinu učešća.

Vrednost po kojoj se kupuju i prodaju papiri naziva se *tečajna vrednost* vrednosnih papira. U razvijenom privrednom sistemu, gde funkcioniraju burze i druge organizacije i institucije finansijskog tržišta, formira se cena, pri čemu se razlikuju papiri koji službeno kotiraju na burzama i objavljuju se u burzovnom listu i papiri koji ne kotiraju.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com